

Tillstånd

E.ON Energidistribution AB
koncessioner@eon.se

2025-06-19

2023-104549-0077

Nätkoncession för område

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar följande.

E.ON Energidistribution AB (organisationsnummer 556070-6060) får nätkoncession för område med en högsta spänning om 72,5 kV (konstruktionsspänning) och en lägsta spänning om 36 kV (konstruktionsspänning). Området framgår av bifogade kartor, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare och har anläggningsnummer 11650.

Nätkoncessionen förenas med följande villkor.

- 1 Utöver vad Ei anger i detta beslut ska E.ON Energidistribution AB bedriva verksamheten i huvudsak i enlighet med vad de har angett i ansökan med bilagor eller i övrigt åtagit sig i ärendet.
- 2 Vid byggnation av nya ledningar, och ändringar till högre stolpar, som berör riksintresse för totalförsvarets anläggningar och som vidtas med stöd av denna nätkoncession för område behöver E.ON Energidistribution AB få medgivande från Försvarsmakten.

Ansökan

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har ansökt om nätkoncession för område med en högsta och en lägsta tillåten spänning inom Falkenberg, Gislaved, Gnosjö, Halmstad, Hylte, Hässleholm, Jönköping, Klippan, Laholm, Ljungby, Markaryd, Osby, Perstorp, Svenljunga, Tranemo, Varberg, Värnamo, Älmhult, Ängelholm och Örkelljunga kommuner i Hallands, Jönköpings, Kronobergs, Skåne och Västra Götalands län. E.ON har ansökt om att driva ledningarna inom nätkoncessionen med en spänning som inte väsentligt understiger 36 kV (konstruktionsspänning) och inte väsentligt överstiger 72,5 kV (konstruktionsspänning).

E.ON har framfört att nätkoncessionen för område med en högsta och en lägsta spänning behövs för att förkorta processen för att bygga ut elnätet.

Bestämmelser som ligger till grund för Ei:s beslut

De bestämmelser som ligger till grund för det här beslutet redovisas i bilaga 3.

Ei:s motivering till beslutet

När spänningen för en nätkoncession för område ska bestämmas ska fyra kriterier särskilt beaktas:

- den spänning som kan förutses behövas för att driva ledningsnätet
- inverkan på miljön vid en framtida utbyggnad av ledningsnätet i området
- säkerställandet av en samhällsekonomiskt motiverad utbyggnad av nätet i området
- konsekvenserna för berörda kunder och nätkoncessionshavare.

Den spänning som kan förutses behövas för att driva ledningsnätet

E.ON har fyra olika spänningsnivåer på regionnätetsnivå i det aktuella området: 130 kV, 50 kV, 40 kV och 30 kV. Nätet på 40 och 50 kV är mer förgrenat än 130 kV-nätet och matar mindre orter, produktion och större industrikunder. E.ON har också några mindre ledningsnät på 30 kV inom området.

130 kV-nätet kommer att behöva byggas om och byggas ut för att kunna hantera de planerade lastökningarna, framför allt inom förnybar elproduktion, vilket är ett arbete som redan pågår. I ett första skede avser dock E.ON inte att ansöka om nätkoncession för område med en högsta spänning på 130 kV.

E.ON har framfört att 30 kV är en vanligt förekommande spänningsnivå för att ansluta förnybar elproduktion. Det finns ett stort intresse av att etablera förnybar elproduktion i aktuellt område och med stor sannolikhet kommer det att finnas behov av att ansluta dessa med ledningar som har spänningsnivå 30 kV. E.ON anser därmed att det är rimligt att ha 30 kV som lägsta spänning i området.

Ledningsnätet på 40 och 50 kV är väl utbyggt i området. De två olika spänningsnivåerna har samma funktion i nätet. Anledningen till att det finns både 40 och 50 kV är historisk och har med förvärv av nätbolag att göra. Delar av detta nät är gammalt och behöver reinvesteras. På sikt kommer även nya ledningar behöva

byggas på de här spänningsnivåerna. Utifrån det behov som finns i 40 och 50 kV-nätet behöver dessa spänningsnivåer omfattas av koncessionen enligt E.ON.

Sammanfattningsvis menar E.ON att det finns ett ut- och ombyggnadsbehov av regionnätet i spänningsintervallet 30–50 kV (36–72,5 kV konstruktionsspänning) inom området både på kort och lång sikt och att detta spänningsintervall därmed är lämpligt för koncessionen.

Ei:s bedömning

Utgångspunkten för bedömningen är den spänning som kan förutses behövas för att driva ledningsnätet utan någon särskild begränsning i tiden. I praktiken innebär det att prövningen utgår från förhållandena under den framtid som är rimlig att överblicka (prop. 2012/13:70 s. 82).

Ei bedömer att det av utredningen inte framkommit någon omständighet som talar emot att det sökta spänningsintervallet, 36–72,5 kV, är en lämplig spänningsnivå för det aktuella området inom en överskådlig framtid. E.ON har visat att det finns ett behov av nybyggnation och ombyggnation av ledningsnätet på de aktuella spänningsnivåerna i området. Detta bland annat för att kunna ansluta producenter av förnybar el till elnätet och för att ledningsnätet i området börjar bli gammalt och behöver reinvesteras. E.ON har även visat att det finns ett flertal pågående och kommande projekt inom området.

Inverkan på miljön vid en framtida utbyggnad av nätet

E.ON har framfört att både markkabel och luftledning kan användas inom det sökta spänningsintervallet. Huvudsakligen används markkablar vid en spänning om 30 kV och luftledningar används främst vid en spänning om 50 kV. För en markkabel på 30–50 kV behövs normalt en skogfri gata om totalt sju meter. Kabelgraven schaktas ut med hjälp av grävmaskin. På de platser som jordmånen inte är tillräckligt mäktig, vid till exempel ytligt berg och berg i dagen, kan sprängning komma att krävas.

Vid byggnation av luftledning används sannolikt linepost- eller portalstolpar som vanligtvis består av trä eller stål. Kompositstolpar kan också förekomma. I blöta marker placeras stolparna i första hand inom de lokalt torraste områdena. Om detta inte är genomförbart utnyttjas i sällsynta fall pålade fundament som en särskild lösning för grundläggning i våtmarker. För en luftledning på 30–50 kV är skogsgatans bredd normalt 35 meter i södra Sverige, men E.ON begränsar sig inte till denna bredd i koncessionen då luftledningar med en spänning över 25 kV inte

ska kunna få avbrott på grund av nedfallande träd. Vid byggnation av luftledning används bland annat linepoststolpar med en längre regel än branschstandard vilket innebär att fasavståndet är större än avståndet mellan fåglarnas köttiga delar av vingarna. Således anses risken för strömgenomgång för fåglar vara liten.

Byggnationsarbeten inom blöta markområden kommer i den mån det är möjligt att ske när marken är tjälad eller väl upptorkad, annars kommer stockmattor eller liknande att användas. E.ON har även uppgett att de vid planeringen av en åtgärd kommer att utreda om åtgärden kan komma att väsentligt ändra kulturmiljön. Skador eller ingrepp i fornlämningar undviks i första hand. Angående magnetfält så beaktar E.ON berörda myndigheters rekommendationer och miljöbalkens regler om försiktighet. I planeringen av en tänkt åtgärd som ryms inom ansökt koncession gör E.ON vid behov en bedömning om åtgärden kan komma att väsentligt ändra magnetfälten. E.ON gör beräkningar utifrån de specifika förutsättningarna och gör vid behov en bedömning av magnetfäldsreducerande åtgärder, där den vanligaste åtgärden är att flytta ledningen i sidled.

Ei:s remiss och E.ON:s bemötande av yttranden

De flesta berörda kommunerna har framfört att de ställer sig positiva till E.ON:s ansökan eller har förklarat att de inte har några invändningar mot den. Flera kommuner har under Ei:s remiss uppmanat E.ON till tidig dialog med dem vid utbyggnad av nätet för att kunna bevara de värden som finns i kommunernas översikts- och detaljplaner. Bland annat har Klippans kommun framfört att det ansökta området berör två områden som är utpekade i kommunens översiktsplan. Vid en exploatering är det viktigt att hänsyn tas till områdets karaktär. Lokalisering och utformning ska ske med hänsyn till de beskrivna värden som finns för området.

Tranemo kommun har framfört att en skyddad art finns i närheten av en sjö och riskerar att kollidera vid eventuella nya ledningar. Kommunen vill även att nya elledningar och stolpar säkras för rovfåglar.

Ängelholms kommun har framfört att det är viktigt att värnandet och skyddet av miljö- och naturvärden säkerställs. Kommunen förväntar sig att E.ON tar fram inventeringar och rutiner för invasiva arter.

Berörda länsstyrelser har bland annat framfört att de förutsätter att E.ON samråder enligt 12 kap. 6 § miljöbalken när en väsentlig påverkan sker på naturmiljön och kulturmiljön samt att E.ON följer de lagar och regler som fortfarande gäller vid byggnation av ledningar.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har även påtalat att åtgärder aldrig får försämra miljökvalitetsnormer. Länsstyrelsen har också betonat att inventeringar av skyddade arter och specifika naturvärden kan komma att krävas för att det ska gå att bedöma om en åtgärd placeras på den lämpligaste platsen.

Länsstyrelsen i Hallands län har bland annat framfört att riksintressen för naturvård, friluftsliv och rörligt friluftsliv behöver beaktas vid planeringen av kommande byggnationer. Länsstyrelsen har även påtalat att det kan bli aktuellt med arkeologiska utredningar. När vattendrag berörs behöver försiktighetsåtgärder vidtas. I de fall vattendrag ska passeras så bör detta i första hand göras genom styrd borring under vattendragen. Grävning genom vattendrag bör ske i andra hand. Detta bör ske under vinterhalvåret för att undvika påverkan på växt- och djurlivet. E.ON bör kontrollera så att det på aktuella sträckor inte finns musslor eller dylikt. Om det gör det så måste dessa i så fall flyttas, vilket kan kräva dispens.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har bland annat påtalat att det kan bli aktuellt att redovisa alternativa lokaliseringar och nollalternativ. Arkeologiska utredningar kan komma att krävas. Behöver någon vattenverksamhet eller markavvattning anmälas eller sökas tillstånd för bör processen påbörjas i god tid. E.ON behöver också ta hänsyn till hur etablering och vidare underhållsarbeten påverkar en grundvattenförekomst samt säkerställa att varken kvalitet eller kvantitet riskerar att försämrats. Nya stolpar eller ombyggnation av ledningar ska i möjligaste mån placeras med så liten inverkan på jord- och skogsbruket som möjligt. Det är även lämpligt att samråda med berörda markägare om stolparnas placering.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har påtalat att varje tänkt åtgärd bedöms vara sådan att anmälan till Länsstyrelsen enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen med största sannolikhet krävs. Länsstyrelsen har även betonat att kulturmiljö är mer än fornlämningar; en utredning behöver också omfatta bebyggda miljöer, riksintressen för kulturmiljövården samt landskap. E.ON behöver också beakta människors hälsa och säkerhet relaterat till magnetfält. Länsstyrelsen har också framhållit att det är viktigt att bolaget tar hänsyn till befintlig och framtida bebyggelse.

Länsstyrelsen i Skåne län har framfört att redan risk för väsentlig ändring utgör skäl att anmäla en åtgärd för samråd. Länsstyrelsen anser att alla åtgärder av det slag som det nu är fråga om, som innebär mer än ett endast obetydligt ianspråktagande av naturmark, riskerar att innebära väsentlig påverkan på

naturmiljön. Detaljprojekteringen behöver vara klar innan anmälan om samråd lämnas in. En väl genomförd, tydlig och transparent lokaliseringssutredning är av stor vikt.

Länsstyrelsen i Skåne län har även framfört att det är önskvärt att ledningsstråk inte blockerar framtida fri meandring av vattendrag eller annan restaurering av diken och andra vattendrag inklusive våtmarker. Länsstyrelsen har även påtalat att kulturmiljö ingår i miljöbalkens begrepp naturmiljö, exempelvis när det rör sig om värdefullt odlingslandskap. Fysiska ingrepp eller visuell påverkan i eller i anslutning till områden av riksintresse för kulturmiljövården, eller i områden med höga lokala kulturvärden, kan innebära en sådan väsentlig ändring som ska samrådas enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

E.ON har noterat önskemålen och framförda synpunkter. E.ON har framfört att det vid all elnätsbyggnation är en nyckelfaktor att förhålla sig till kommunala planer och att de arbetar aktivt med att svara på översikts- och detaljplaner. Vid olika typer av elnätsprojekt analyseras markförutsättningar med tillhörande natur- och kulturvärden och anpassas därefter i den mån det är möjligt. E.ON värdesätter ett gott samarbete med kommuner, både som fastighetsägare och i egenskap av myndighet.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att det sökta spänningsintervallet inte är sådant att det med hänsyn till miljön framstår som olämpligt. I förarbetena framkommer det att det är framför allt ledningar med en spänning i intervallet 40–70 kV som är relevanta att kunna byggas med stöd av nätkoncession för område (jämför prop. 2020/21:188 s. 29ff). E.ON har framfört ett antal generella skyddsåtgärder avseende miljön. Ei bedömer att de åtgärder som E.ON har framfört är tillräckliga.

Ei konstaterar att inom en nätkoncession för område provas inte varje enskild ledning som byggs mot ellagens bestämmelser. Men innehavaren av nätkoncessionen är ändå skyldig att söka andra nödvändiga tillstånd i samband med ledningsutbyggnaden. I förarbetena uttalar regeringen att de anser att miljöaspekter kommer att beaktas även när det gäller ledningar som byggs med stöd av nätkoncession för område (prop. 2020/21:188 s. 29ff). Ei bedömer att om E.ON följer befintlig lagstiftning kommer enskilda ledningars lokala miljöpåverkan beaktas och därigenom kan ingreppen i den lokala miljön begränsas.

Samhällsekoniskt motiverad utbyggnad av nätet

E.ON har framfört att det föreligger ett stort utbyggnadsbehov utifrån det stora intresset av att ansluta nya och utökade verksamheter till E.ON:s nät i området. Totalt har E.ON cirka 550 kilometer ledningar med spänning 40–50 kV i området. Delar av nätet i området är gammalt och behöver reinvesteras. På sikt kommer även nya ledningar och stationer att behöva byggas. Till största delen är nämnda reinvesteringar drivna av att det finns anläggningsrisker eller behov av att öka kapaciteten i området. Utöver de ombyggnationer som krävs för att säkra leveranssäkerheten och öka kapaciteten finns det också ett stort intresse för anslutningar hos större konsumenter och producenter.

E.ON har framfört att de inom området arbetar med projekt i utredningsskedet, där nätkoncession för linje alternativt ändring av nätkoncession för linje inom aktuell spänningsnivå kommer att behöva sökas när projekten ska realiseras. Utöver dessa projekt har E.ON angett att de har 231 förfrågningar om anslutning och totaleffekten av dessa förfrågningar är nästan 4500 MW. Intresset för framför allt produktion genom storskaliga solcellsparkar är stort och överstiger 100 förfrågningar med en total effekt på över 3000 MW. E.ON har anført att de i dag inte kan avgöra exakt vilka etableringar som kommer att realiseras, men även om bara en mindre andel av alla förfrågningar realiseras kommer det medföra ett stort behov av utbyggnad av elnätet på de spänningsnivåer som omfattas av ansökan.

E.ON har även framfört att om tidsskillnaden för att få en anslutning på 30–50 kV-nivån minskar kommer fler kunder att vilja ansluta på högre spänningsnivå då tidsperspektivet ofta är orsaken till att kunder, särskilt produktionskunder, väljer att ansluta på en lägre spänning än vad som är mest lämpligt ur ett tekniskt perspektiv. Att ansluta på en för låg spänning ger upphov till större nätförluster, men kan enligt E.ON vara enda sättet att realisera anslutningar för vissa produktionsslag i dag. Genom att ansluta på rätt spänning minskar nätförlusterna i jämförelse med att ansluta på en lägre spänning. Snabbare anslutningar ökar också möjligheten för att en kunds investering realiseras.

Delar av det ansökta området ligger i Skåne län. I Skåne har en färdplan om effektbehovet tagits fram. Syftet med färdplanen är att förverkliga en målbild om att Skånes självförsörjningsgrad av eleffekt ska öka från dagens 15 % till minst 50 % under årets alla timmar. Färdplanen föreslår en sexdubbling av installerad effekt i Skåne. I rapporten nämns det att det behövs stora satsningar för att öka kapaciteten på elnäten i Skåne, på samtliga nätnivåer. Vidare ska stora mängder produktion anslutas för att kunna genomföra färdplanen. E.ON anser att en nätkoncession för område med en högsta och lägsta spänning medför ökade möjligheter att realisera färdplanen och

behoven som utpekats. Detta då stora mängder förnybar energi måste anslutas och näten behöver byggas ut.

Ei:s bedömning

För att Ei ska bevilja en nätkoncession för område med en lägsta tillåten spänning krävs att behovet av att bygga ut regionnätet är så stort att det inte kan tillgodoses av enstaka nya regionledningar (prop. 2020/21:188 s. 31).

E.ON har visat att det föreligger ett stort behov av utbyggnad av regionnätet inom koncessionsområdet och att behovet är större än att enstaka nya regionledningar skulle kunna tillgodose behovet. Detta eftersom det föreligger ett stort antal förfrågningar om anslutning i området. För Skåne län finns det en färdplan med en målbild om att Skånes självförsörjningsgrad av eleffekt ska öka under årets alla timmar. Stora mängder av produktion behöver anslutas. Ei gör bedömningen att även om inte alla beskrivna åtgärder/förfrågningar realiseras kommer rimligen flera av dem att behöva genomföras.

Ei bedömer därför, mot bakgrund av det som har framkommit i ärendet, att en nätkoncession för område med en lägsta spänning på 36 kV och en högsta spänning på 72,5 kV är motiverad från ett samhällsekonomiskt perspektiv. Ett beviljande av ansökan innebär att E.ON snabbare kommer kunna bygga nya ledningar och ändra befintliga ledningar samt ansluta nya kunder och producenter till elnätet på den spänningsnivå som är mest lämplig ur teknisk synpunkt.

Konsekvenser för berörda kunder och nätkoncessionshavare

E.ON har framfört att de kunder som behöver ansluta sig till E.ON:s nät på 30–50 kV, eller vars anslutning är beroende av utbyggnad av nätet på den spänningsnivån, kommer att få en generellt sett betydligt snabbare anslutning. Det ökar sannolikheten för att kundens investeringar blir av. I och med att det i många fall blir en enklare tillståndsprocess minskar kostnaderna för att ta fram ansökningshandlingar. E.ON har även anfört att det inte blir någon tariffmässig skillnad för kunderna att ansluta till en ledning som omfattas av nätkoncession för område med en högsta och lägsta spänning jämfört med att ansluta till en ledning som omfattas av nätkoncession för linje. Detta eftersom de båda omfattas av samma typ av tariff.

E.ON har anfört att för det generella kundkollektivet är det positivt att de förstärkningar som behöver genomföras kan göras så snabbt som möjligt för att det ska kunna finnas en bättre driftsäkerhet, redundans och kapacitet i nätet. Eftersom

det generellt sett blir lägre kostnader för tillståndsprcessen, blir det en mindre ekonomisk belastning för kundkollektivet uppger E.ON.

I området kring Gnosjö och Anderstorp har Vattenfall Eldistribution AB (Vattenfall) flera 40 kV-ledningar, men E.ON uppger att koncessionsgränsen har anpassats så att dessa ledningar är belägna utanför området. I och med att Vattenfall har 40 kV-ledningar i direkt anslutning till området finns det en viss risk för en konkurrenssituation. E.ON bedömer dock att detta är en konkurrenssituation av begränsad karaktär och att det inte motverkar en samhällsekonomisk utbyggnad av nätet eller medför några större konsekvenser för Vattenfall som koncessionsinnehavare.

Ellevio AB (Ellevio) har en 130 kV-ledning som delvis ligger inom området. E.ON anser att områdeskoncessionen inte medför någon större påverkan för Ellevio då det är olika spänningsnivåer, samt att E.ON också har 130 kV-ledningar i närheten av Ellevios ledning.

Svenska kraftnät har flera stamnätsledningar i området samt två stamnätsstationer Breared och Häradsbo. E.ON menar att Svenska kraftnäts verksamhet inte påverkas i någon större omfattning.

Ei:s remiss och E.ON:s bemötande av yttranden

Ellevio framförde i sitt första remissyttrande att E.ON skulle justera nätkoncessionens gränser så att delområdet mellan Falkenberg och Tvååker, där Ellevio har regionnät, hamnar utanför.

Vattenfall framförde bland annat följande i sitt första remissyttrande. I den norra delen av det sökta området har Vattenfall befintligt korsande regionnät (130 kV) och matning via 40 kV-nät sker också till E.ON:s lokalnät i Grimsås och Hestra. Vattenfall ser en uppenbar risk för att parallella nätstrukturer byggs upp i det fall E.ON:s ansökan, i nuvarande form, beviljas. Vattenfall menar att den uppenbara risken är att E.ON vid en beviljad nätkoncession för område kan bygga upp en parallell struktur och ta över last från Vattenfall i stationerna Hestra och Grimsås dit Vattenfalls 40 kV-nät matar i dag. Mot denna bakgrund ansåg Vattenfall att områdets geografiska utsträckning i dagsläget inte överensstämmer med ellagens lämplighetskrav och att området därför ska justeras så att den norra delen av området inte ingår i eventuellt beslut om koncession.

2025-06-19

2023-104549-0077

E.ON har därefter haft ett möte med Vattenfall för att diskutera möjliga gränsändringar. Detta mynnade ut i att E.ON ändrade gränsdragningen enligt Vattenfalls önskemål vid Gnosjö.

Vad gäller Ellevios invändningar är det enligt E.ON andra sakförutsättningar. Vad E.ON erfar har Ellevio till skillnad från E.ON inget utbyggt nät på aktuell spänningsnivå utan enbart på högre spänningsnivå (130 kV). E.ON anser således att det inte föreligger någon risk för parallell infrastruktur. Ellevio har fortfarande möjligheter att ansöka om nätkoncession för linje och kan fortsatt få snabba tillståndsprocesser genom att ansöka om till exempel förhandsmedgivande. Mot bakgrund av detta justerar E.ON inte ansökan enligt Ellevios önskemål. Förutsättning för att meddela nätkoncession för område kvarstår enligt E.ON.

Ellevio har därefter yttrat sig en andra gång i ärendet. Ellevio har då förklarat att de accepterar E.ON:s ansökan i och med att spänningsnivåerna för området inte sammanfaller med Ellevios regionnät.

Vattenfall har också yttrat sig en andra gång i ärendet. Vattenfall har då bekräftat att de tillsammans med E.ON har diskuterat områdeskoncessionens utbredning. På grund av delvis ändrade förutsättningar framförde Vattenfall att de vill att gränsen för området justeras ytterligare söderut vid Gnosjö och Gislaved.

E.ON har bemött Vattenfalls andra yttrande med följande. E.ON har inte några avsikter att bygga ut nya ledningar om det redan finns anläggningar som tillgodoser de behov som finns. Även om E.ON inte delar farhågorna kring parallell utbyggnad tillmötesgår E.ON Vattenfalls förslag till gränsdragning vid Gnosjö. Detta då den diskuterade delen av området utgör en mindre del av densamma och att E.ON är angelägna om att kunna börja använda nätkoncessionen. E.ON vill återigen påpeka eftersträvan av en nätutbyggnad som är samhällsekonomiskt motiverad och förordar en nära dialog med nätägare i syfte att förebygga skapandet av parallell nätstruktur. Mot bakgrund av det ovanstående och det tidigare bemötandet anser E.ON att frågan om parallell nätstruktur i området är utredd.

Svenska kraftnät har framfört vikten av dialog och samråd för beslut om eventuella försiktighetsåtgärder vid projekt som berör deras anläggningar inom området.

Övriga nätföretag som yttrat sig under Ei:s remiss har inte haft några invändningar mot E.ON:s ansökan.

Ei:s bedömning

Ei bedömer mot bakgrund av det som framkommit i ansökan att ansökt nätkoncession för område inte påverkar berörda kunder på ett sådant sätt att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger. Ei konstaterar att konsekvenserna för berörda kunder främst är positiva, till exempel kommer det att gå snabbare att bli ansluten till elnätet och kostnaderna för tillståndsprocessen kommer generellt bli lägre.

Ei bedömer att nätkoncession för område medför en viss påverkan på berörda nätkoncessionshavare i och med att E.ON kan anses få en konkurrensmässig fördel vid ett beviljande av den sökta områdeskoncessionen. Enligt Ei:s bedömning gäller det främst övriga regionnätshavare som innehar ledningar inom det aktuella spänningsintervallet och det geografiska området. Ellevio har i sitt andra remissyttrande förklarat att de accepterar E.ON:s ansökan i och med att de inte har regionnätsledningar inom det aktuella spänningsintervallet. Vattenfall har föreslagit att områdets gränser ska justeras vid Gnosjö där de har ett 40 kV-nät. I och med att E.ON har tillmötesgått Vattenfalls önskemål om gränsändringar bedömer Ei i enlighet med E.ON att frågan om parallell nätstruktur i området inte behöver utredas ytterligare.

Ei hänvisar även till regeringens uttalanden i förarbetena i samband med införandet av möjligheten att ansöka om nätkoncession för område avseende regionnätet. Där framgår det att risken för att onödiga ledningar byggs anses begränsad och måste vägas mot de tydliga fördelarna när det gäller att minska tidsutdräkt och kostnader i samband med utbyggnaden av regionnäten (prop. 2020/21:188 s. 30f).

Mot den bakgrunden bedömer Ei sammanfattningsvis inte att påverkan på kunder eller nätkoncessionshavare utgör hinder mot att bevilja E.ON:s nätkoncession.

Lämplighetsprövning

E.ON har framfört att området ligger över flera nätkoncessioner för område med endast en högsta spänning (avseende lokalnätet). E.ON:s nätkoncessioner för område utgör den största delen av det geografiska området. Det föreslagna området sträcker sig även över några andra nätkoncessioner för område.

Vattenfall och Ellevio har i Ei:s remiss framfört att de anser att områdets gränser ska justeras eftersom de har befintligt regionnät i delar av området. Ellevio har

sedan förklarat att de accepterar de ansökta gränserna och E.ON har tillmötesgått Vattenfalls önskemål om att justera områdets gränser vid Gnosjö.

Ei konstaterar att det aktuella området till stor del sammanfaller med befintliga nätkoncessioner för område avseende lokalnätet som innehåses av E.ON. Efter att E.ON har justerat områdets gränser i enlighet med Vattenfalls önskemål bedömer Ei att det av utredningen inte framkommit någon omständighet som talar emot att det ansökta området är en lämplig enhet.

Vidare konstaterar Ei att E.ON är ett etablerat nätföretag som sedan en längre tid innehar flera nätkoncessioner, däribland nätkoncessioner för område för lokalnätet i stora delar av det aktuella området. Ei bedömer att E.ON är lämplig att från allmän synpunkt bedriva nätverksamhet inom det geografiska område som ansökan gäller.

Ei bedömer att det finns behov av att villkora beslutet med hänsyn till Försvarsmaktens riksintresse. Detta med beaktande av säkerhetsläget i Sverige och vad som sker i omvärlden.

E.ON anser inte att något villkor utöver ett så kallat allmänt villkor ska föreskrivas. Detta då nätkoncessioner för område på olika spänningsnivåer funnits under bättre och sämre säkerhetslägen utan att något varit behövligt för att tillgodose respektive intresse. E.ON menar att villkor som följer av annan lagstiftning inte ska anges i beslutet. Därför ska inte uppförandet av höga objekt skrivas in eller särregleras. E.ON anser att det vore för långtgående att kräva att varje enskild händelse i nätet ska kräva medgivande från Försvarsmakten. Försvarsmaktens föreslagna villkor om medgivande vid markarbeten är för tvetydligt och det saknas enligt E.ON:s uppfattning resonemang om varför ett sådant villkor ska föreskrivas. Mot bakgrund av det ovanstående ska inget annat villkor än eventuellt ett så kallat allmänt villkor meddelas i ärendet.

Ei kan konstatera att säkerhetsläget, både i Sverige och globalt, är allvarligare i dag än när många av besluten om nätkoncession för område beslutades.

Försvarsmakten har i Ei:s remiss framfört att det är viktigt att deras intressen skyddas och att nätkoncession för område endast kan beviljas om nätkoncession förenas med de villkor som Försvarsmakten har framfört. Ei kan inte bortse från Försvarsmaktens yttrande i det aktuella ärendet enbart på grund av att Försvarsmakten inte i alla tidigare områdeskoncessionsärenden har invänt att det funnits risk för påtaglig skada på deras riksintressen. Sveriges säkerhetsläge har

som tidigare nämnts försämrats vilket innebär att Försvarsmaktens nya ställningstagande måste beaktas vid en bedömning om nätkoncession för område med en högsta och lägsta spänning. Med beaktande av det som har framkommit under Ei:s remiss bedömer Ei att det är motiverat med ett särskilt beslutsvillkor som säkerställer att Försvarsmakten kan tillvarata sina intressen framöver när E.ON vill vidta åtgärder inom ansökt område med stöd av nätkoncession för område. Ei anser att det är en viktig aspekt för att säkerställa att kommande ledningar som byggs med stöd av nätkoncessionen för område inte motverkar totalförsvarets intressen och påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av totalförsvarets anläggningar. Beslutet villkoras därför med att E.ON behöver medgivande från Försvarsmakten vid byggnation av nya ledningar, och ändringar till högre stolpar, som berör riksintresse för totalförsvarets anläggningar och som vidtas med stöd av denna nätkoncession för område.

Försvarsmaktens intressen måste vägas mot E.ON:s intresse och ett beslutsvillkor får inte bli för betungande för nätföretaget. Ei anser att ett villkor om att medgivande ska inhämtas vid markarbeten som vidtas på ett avstånd som överstiger tio meter från av Försvarsmakten medgiven lokalisering inom koncessionsområdet skulle vara ett för betungade och otydligt villkor. Ett sådant villkor skulle kunna försvåra anläggningen och underhåll av ledningar. Vid nätkoncession för linje bedömer Ei den huvudsakliga sträckningen och bolaget blir bundna genom Ei:s allmänna villkor att bygga ledningar med den stolphöjd som anges i deras ansökan. Mot denna bakgrund bedömer Ei att det är den huvudsakliga sträckningen och ändring till högre stolpar som Försvarsmakten ska lämna medgivande till inom deras riksintressen. Därmed anser Ei att beslutet inte ska villkoras med att medgivande behövs inhämtas vid markarbeten.

Ei anser att ett beslutsvillkor som kräver medgivande för samtliga åtgärder inom hela det ansökta området för nätkoncession är för betungande och Ei bedömer därför att beslutet endast ska villkoras med att medgivande ska inhämtas vid byggnation av en ny ledning eller ändringar till högre stolpar som berör ett riksintresse för totalförsvaret. Försvarsmakten har inte kända intressen inom hela det ansökta området. Om ett riksintresse för totalförsvaret som inte kan redovisas öppet skulle beröras av en åtgärd kan Försvarsmakten få kännedom om detta på annat sätt och kan då meddela E.ON att åtgärden inte är lämplig. Försvarsmakten kan till exempel i samband med en ansökan om ledningsrätt via Fortifikationsverket få kännedom om att en ledning planeras att byggas inom deras riksintresse. Vid denna process kommer även Lantmäteriet att granska allmänna intressen och bedöma ledningens lämplighet utifrån dess sträckning.

E.ON har även en skyldighet att samråda enligt 12 kap. 6 § miljöbalken om en åtgärd innebär en väsentlig påverkan på naturmiljön. Inom ramen för ett sådant samråd ska länsstyrelsen begära in yttranden från berörda sakägare om det behövs. Försvarsmakten kan på detta sätt bli underrättade om byggnation eller ändring av en ledning via en begäran om yttrande från länsstyrelsen.

Ett medgivande enligt nu aktuellt beslutsvillkor kan med fördel fungera på samma sätt som medgivanden vid ansökningar om mindre ändringar enligt 2 kap. 28 § ellagen. Det finns inte några formkrav för hur sådana medgivanden ska inhämtas. I praktiken har det varit tillräckligt med ett skriftligt medgivande från alla berörda sakägare, till exempel i form av en mejlkonversation där det framgår att sakägaren lämnar sitt medgivande till den sökta ändringsåtgärden. Om Försvarsmakten inte skulle lämna sitt medgivande till en åtgärd har E.ON fortfarande möjlighet att ansöka om nätkoncession för linje. Ei uppmärksammar även att E.ON har möjlighet att i framtiden ansöka om ändring av koncessionsvillkoren om förutsättningarna skulle ändras.

Ett beslut om nätkoncession får förenas med de villkor som behövs för att skydda ett allmänt intresse. Ei bedömer att Försvarsmaktens intresse är ett sådant allmänt intresse som Ei kan skydda genom att förena beslut om nätkoncession med villkor och Ei anser sig därför genom 2 kap. 18 § ellagen ha stöd till att förena beslutet med villkor. Vid nybyggnation och ändring till högre stolpar inom ett riksintresse för totalförsvaret ska det därför krävas ett medgivande från Försvarsmakten.

Sammanfattningsvis bedömer Ei att ansökan är förenlig med relevanta bestämmelser i ellagen och att samtliga förutsättningar är uppfyllda. Ei godkänner därför ansökan och nätkoncessionen gäller tills vidare.

Hur man överklagar

Se bilaga 4, Hur man överklagar beslutet.

Detta beslut har fattats av stf. avdelningschefen Lars Ström. Föredragande var juristen Isac Gustavsson.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

2025-06-19

2023-104549-0077

Lars Ström

Isac Gustavsson

Beslutet publiceras i e-diariet som nås via Ei:s webbplats.

Bilagor

- 1 Karta över områdets utbredning
- 2 Översiktskarta
- 3 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet
- 4 Hur man överklagar beslutet (till mark- och miljödomstol)

2025-06-19

2023-104549-0077